

FOAIA POPORULUI

Cea mai veche foaie poporală, națională și politică, înființată la anul 1892

Un număr: 3 lei

Apare în fiecare Duminică

Un număr: 3 lei

PREȚUL ABONAMENTULUI

Pe un an Lei 140—
Pe o jumătate de an Lei 70—
Pentru America 3 dolari pe un an întreg
Pentru societăți și autorități 300 lei anual

Proprietar-Director: N. BRATU, fost Senator

Redacția și Administrația:
Sibiu, strada Regina Maria No. 57

Inreg. la Trib. Sibiu No. 187—1938.

INSERATE

se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
Sibiu, str. Regina Maria 57 (fostă Cisnădiei)
Prețul inseratelor
Un șir petit 8 Lei pentru fiecare publicare

Testamentul Reginei Maria

Indată după moartea Marelui Regine Maria, — când s'a deschis testamentul, — s'a făcut cunoscut, că iubita noastră Suverană a lăsat și o scrisoare către Țară.

Nu mai încapă îndoială, că toată lumea românească aștepta cu nerăbdare, să cunoască cuprinsul acestor două acte importante, cari au și fost publicate la câteva zile după înmormântare.

Testamentul Reginei Maria și Scrisoarea către Țară sunt de acum încolo două acte istorice. Ele dovedesc o imensă bunățate și iubire pentru copiii Augustei decedate, dar la fel și pentru Țara și Neamul Românesc, la a cărui întregire a luptat cu o rară energie.

Prima Regină a tuturor Românilor a adormit în Domnul. Dar noi nu o vom uita nici odată. Ea a trăit cu noi în bucurie și în durere.

„Bucuria a fost cea mai mare, dar mai lungă a fost durerea”, — spune într'un loc al scrisorii. Atât testamentul cât și scrisoarea, sunt două documente compuse cu mult tălc.

De aceea, aceste două documente, în unele părți ale lor, trebuiesc citite și răs-cetite, atât pe rânduri cât și printre rânduri. Numai așa vom înțelege tâlcul lor, care în multe locuri este de o duioșie dramatică...

Aceste puține și modeste cuvinte premerse, lăsam să urmeze Testamentul și apoi Scrisoarei Reginei către Țară.

Testamentul Reginei Maria

Necunoscând vremea ce-mi este hărăzită pe pământ hotărâsc prin acest testament ultimele mele voințe.

Binecuvântez Țara, pe copii și nepoții mei. Rog pe copiii mei să nu uite nicodată că încrederea în Dumnezeu este o călăuză în fericire și o mângâiere în suferință. Li rog să fie uniți, să susție Țara și să se susție între ei. Li mai rog să se supue fără discordii ultimelor mele voințe.

Iubirea mea de Mamă pentru ei este aceeași, și dacă dispun de partea disponibilă numai în favoarea unuia din ei, este numai pentru că este mai lipsit de nevoile vieții.

Proprietățile mele din Balcic, Tenka-Juvah, Mavi-Dalga, împreună cu Castelul, toate celelalte clădiri și Biserica Stella-Maris, clădite din mijloacele mele proprii, conform concepției mele de artă și frumos, într'un cuvânt, tot ce se află la Balcic, fără nici o excepție, le las Fiului meu Carol, Regele României, cu sarcina ca el să plătească și să completeze celorlalți patru moștenitori ai mei părțile lor rezervate.

În virtutea Testamentului soțului meu Regele Ferdinand, mobilele din Palatul Cotroceni și cele din Castelul Pelișor dela Sinaia sunt proprietatea mea. Deasemenea

în virtutea aceluiaș testament am uzufructul până în anul 1939 asupra Moșiei Sinaia-Predeal și asupra caselor și clădirilor menționate acolo. Aceste drepturi mi-au fost recunoscute și consfințite prin actul de partaj intervenit între toți copiii noștri, moștenitori ai Regelui Ferdinand, și semnat de fiecare din ei. La aceste drepturi nu am renunțat; ele intră deci în avutul meu și urmează să fie cuprinse în împărțeală.

† Regina Maria

Rog pe Fiul meu Carol ca din suma ce reprezintă uzufructul, să plătească mai întâiu următoarele legate:

Societății „Principele Mircea” lei 500.000 (cinci sute mii).

Eliza Karl lei 60.000 (șasezeci mii).

Anna Thiele lei 40.000 (patruzeci mii).

Elena Kopkow lei 60.000 (șasezeci mii).

Virgil Janza lei 40.000 (patruzeci mii).

Iar o sumă de lei 300.000 (trei sute mii) să o împartă personalului Casei mele.

Partea ce se va înmâna fiecăruia se va socoti în proporție cu însemnătatea slujbei ce o ocupă și cu numărul anilor serviți.

Las surorii mele Victoria Melita Mare Ducesă a Rusiei o rentă anuală viageră de 120.000 Francs Français (cent vingt mille).

Mulțumesc Domnului Colonel Zwiedinek pentru serviciile credincioase aduse mie în tot timpul, plin de greutatea cât a condus în modul cel mai desinteresat administrațiunea Casei Mele, și las fiicei sale D-șoara Maria Zwiedinek 200.000 lei (două sute mii).

Binecuvântez încă odată pe fiul meu Carol și rog Atot Puternicul să-l ajute să lucreze și să facă totul pentru liniștea și prosperitatea României, Țara mea dragă.

Îl rog să îndeplinească în ce-L privesc ultimele mele voințe. Prin aceasta El va realiza speranța ce am hrănit și care mi-a

dat liniștea când m'am gândit la succesiunea mea.

Hotărâsc ca fiica mea Elisabetha, Regina Greciei, să aibă în partea ei de moștenire Castelul și întreaga moșie Copăcenii, cu tot ce se află acolo fără nici o rezervă, folosindu-se cum va crede pentru mulțumirea ei.

Rog pe Atot Puternicul să o ajute spre deplina ei fericire.

Voiesc ca părțile rezervate ce se cuvin fiicei mele Maria Regina Jugoslaviei și fiului meu Nicolae Principe al României, să fie primite de ei în bani.

Las fiicei mele Ileana, Arhiducesă de Austria, Princesă a României peste partea ei rezervată toată cotitatea disponibilă și hotărâsc să aibă în partea ei de moștenire Castelul Bran cu tot ce se găsește în el, și cu toate terenurile și construcțiunile ce sunt proprietatea mea la Bran fără nicio rezervă și cu singura sarcină de a lăsa în folosința Societății I. W. C. A. (Asociațiunea Fetelor Creștine) pe cât timp această Societate va fi patronată de un Membru al Casei Regale din România, Casa mea mare din satul Bran cu destinația de a servi pentru coloniile de vară ale nămei Societăți.

Dorința mea este ca Ileana să-l folosească în deplină fericire păstrându-l cât timp îi va fi cu putință.

Mor cu credința că nu se va găsi nimeni în România care să o împiedece de a veni în Țara în care s'a născut, de care o leagă o dragoste adâncă și pentru care a muncit cu toată inima.

Las iubitului meu nepot Mihai, Voevod de Alba-Iulia, diamantul cel mare ce mi-a fost dăruit de Regele Ferdinand.

De bijuteriile mele am dispus de fapt încă din timpul vieții.

Rog pe fiii mei Carol și Nicolae să nu facă nici un fel de obiecțiuni cu privire la bijuterii sau la valoarea lor, căci nu se cuprind în patrimoniul meu. Fiicele mele știu cui aparține fiecare.

Ași fi voit să pot lăsa mult, iubitei mele Țări în semn de dragoste necurmată ce i-am purtat și pe care o las isvor nesecat moștenitorilor mei.

Dorința mea fierbinte ar fi fost să înalț o biserică mică pe fostul front dela Onești și să înființez un cămin cu numele meu pentru studentele dela Universitatea din Iași ca amintire a zilelor grele petrecute acolo în timpul marelui războiu pentru întregirea neamului.

Resimt o vie întristare că modesta mea avere, datorită generozității iubitului meu soț Regele Ferdinand, și redusă încă prin greutatea din ultimul timp nu-mi îngăduie să fac binele ce aș dori.

Iert pe acei cari m'au făcut să sufăr.

Rog pe acei cărora involuntar le-ași fi greșit să mă ierte căci nu am voit să fac rău nimănui.

Revoc orice testament anterior.

Anexez la acest testament două scrisori care se vor deschide de copiii mei îndată după moartea mea înainte de înmormântare.

Acest testament a fost făcut, scris, datat și semnat cu mâna mea la Tenka-Juvah, Balcic astăzi, Joi 29 Iunie 1933.

MARIA
Regina României

Tărei Mele și Poporului Meu

Când veți citi aceste slove, Poporul meu, eu voi fi trecut pragul Tăcerii veșnice, care rămâne pentru noi o mare taină. Și totuși, din marea dragoste ce ți-am purtat-o, ași dori ca vocea mea să te mai ajungă încă odată, chiar de dincolo de liniștea mormântului.

Abia împlinisem 17 ani, când am venit la tine; eram tânără și neștiutoare, însă foarte mândră de țara mea de baștină, și sunt și astăzi mândră de a fi fost născută Engleză; dar când am îmbrățișat o nouă naționalitate m'am străduit să devin o bună Româncă.

La început n'a fost ușor. Eram străină, într-o țară străină, singură între străini. Dar prea puțini sunt aceia cari se reculeg să cugete cât de grea este calea, pe care o Principesă străină, trebuie s'o parcurgă ca să devie una, cu noua țară în care a fost chemată.

Am devenit a voastră prin bucurie și prin durere. Privind înapoi, e greu de spus ce a fost mai mare: bucuria ori durerea? cred că bucuria a fost cea mai mare, dar mai lungă a fost durerea.

Nimeni nu e judecat pe drept cât trăește; abia după moarte este pomenit sau dat uitării... Poate de mine vă veți aminti deoarece v'am iubit cu toată puterea inimii mele și dragostea mea a fost puternică, plină de avânt; mai târziu a devenit răbdătoare, foarte răbdătoare.

Mi-a fost dat să trăesc cu tine, Poporul meu, vremuri de mare restriște și vremuri de mari îndepliniri. Pentru un timp mi-a fost dat să-ți fiu călăuză, să-ți fiu inspiratoare, să fiu aceia care a păstrat flacăra vie, aceia care a devenit centrul de îndărjire în zilele cele mai negre.

Aceasta ți-o pot spune astăzi căci nu mai sunt în viață. În acele zile mi-ai dat un nume ce mi-a fost drag: m'ai numit „Mama tuturor” și așa vreau să rămân în amintirea ta, aceia care putea totdeauna să fie găsită în clipele de durere sau de pericol.

A venit mai târziu o vreme când m'ai negat, dar aceasta este soarta mamelor, am primit aceasta și v'am iubit mai departe, cu toate că nu vă puteam ajuta așa de mult ca în zilele când credeai în mine. Dar aceasta e uitată.

Atât timp am fost în mijlocul tău, încât mi se pare, abia cu puțință că trebuie să te părăsesc; totuși, ori ce om ajunge la capătul drumului.

Eu am ajuns la capătul drumului meu. Dar înainte de a tăcea pentru veșnicie vreau să-mi ridic, pentru ultima dată, mâinile pentru o binecuvântare.

Te binecuvântez, iubită Românie, țara bucuriilor și durerilor mele, frumoasă țară, care ai trăit în inima mea și ale cărei

cărări le-am cunoscut toate. Frumoasă țară pe care am văzut-o întregită, a cărei soartă am împărțit-o atâția ani, al cărei vis strămoșesc l-am visat și eu, și mi-a fost îngăduit să-l văd împlinit. Fii tu veșnic îmbrășcată, fii tu mare și plină de cinste, să stai veșnic falnică printre alte națiuni, să fii cinstită, iubită și pricepută.

Am credea că v'am priceput; n'am judecat, am iubit...

Niciodată nu mi-au plăcut formele și formulele, nu prea luam uneori seama la cuvintele ce le rosteam. Am iubit adevărul și am visat să trăesc în lumina soarelui, însă fiecare trăește cum poate nu cum ar dori.

Dar când îți vei aminti de mine, Poporul meu, gândește-te ca la una care a îndrăgit viața și frumusețea, care a fost prea cinstită ca să fie cu băgare de seamă, prea miloasă să fie învingătoare, prea iubitoare ca să judece.

N'am nici o avuție să vă las, ceia ce atâta mărînimie mi-ai dăruit am cheltuit între voi; am înfrumusețat acele locuri unde mi-a fost drag să trăesc. Dacă toate cele frumoase îți vor aminti de mine atunci voi fi îndeplin răsplătită de dragostea ce ți-am dăruit-o, fiindcă frumosul mi-a fost un crez.

Am redeșteptat la o viață nouă micul castel părăsit dela Bran, dar Tenha-Juva a fost locul cel înfăptuit, acolo mi-a fost dat să fac din vis un adevăr, și fiindcă aceasta a însemnat pentru mine mai mult decât ași putea tălmăci vreodată, am cerut fiului meu Regele Carol II ca inima mea să fie adusă și așezată în Stella Maris, biserica ce am clădit-o la marginea mării.

Cu trupul voi odihni la Curtea de Argeș lângă iubitul meu soț Regele Ferdinand, dar doresc ca inima mea să fie așezată sub lespezile bisericii ce am clădit-o. În decursul unei lungi vieți atâția au venit la inima mea încât moartă chiar, ași dori să mai poată veni la ea dealungul potecii cu crini ce mi-a fost mândria și bucuria.

„Vreau să odihnesc acolo în mijlocul frumuseților făurite de mine, în mijlocul florilor ce le-am sădit. Și cum acolo se găsește inima mea, eu nu vreau să fie un loc de jale ci dinpotrivă de pace și de farmec cum a fost când eram în viață”.

Incredințez copiii mei inimii Poporului meu; fiind muritori pot greși, dar inimile lor sunt calde așa cum a fost a mea; iubiți-i și fiți folositori unul altuia căci așa trebuie să fie.

Și acum vă zic rămas bun pe veci; de acum înainte nu vă voi putea trimite nici un semn; dar mai presus de toate aminteste-ți, Poporul meu, că te-am iubit și că te binecuvântez cu ultima mea suflare.

MARIA

Cum a fost și cum trebuie să se organizeze în viitor Târgul de Mostre dela Sibiu

— Cuvântul celei mai vechi Reuniuni a Meseriașilor Români —

Din partea „Reuniunii Meseriașilor Români” din Sibiu, care stă sub președinția părintelui protopop al Sibului, *Em'lan Cioran*, am primit, cu rugămintea de a se publica, următoarele:

„Reuniunea Meseriașilor Români” din Sibiu, cu mulți ani înainte de război a aranjat, în acest oraș, mai multe expoziții industriale, curat românești, cu succese frumoase.

În 1902 a aranjat o expoziție industrială, împreună cu produsele țărâncii și țărânului român. Din această expoziție a luat ființă „Albumul de cusături, broderii și cresături în lemn”.

CUM AU FOST ORGANIZATE TÂRGURILE DE MOSTRE

Când a luat ființă, înainte cu 6 ani, expoziția-târg de mostre dela Sibiu, — aranjată de către Camera de Industrie și Comerț, — Reuniunea noastră a luat act cu multă bucurie despre această inițiativă laudabilă și folositoare pentru afirmarea clasei

de mijloc românească din acest oraș minoritar. La prima expoziție de acest fel au participat mulți meșteșugari și industriași români din Sibiu și împrejurimi.

În anii din urmă expozanții români s'au rarit tot mai mult, pomenindu-ne azi cu un Târg de Mostre-Expoziție, care cu foarte mici excepții reprezintă aproape numai firme străine, dându-i-se caracterul de internațional, cu înlăturarea mai mult sau mai puțin voită a micii industrii românești.

La aranjarea acestor expoziții industriale „Reuniunea Meseriașilor Români” din Sibiu nu a fost nici când invitată și nici cel puțin consultată, cu toate că există și activează din anul 1866.

CUM TREBUE SĂ SE ORGANIZEZE ÎN VIITOR TÂRGUL DE MOSTRE

Părerea „Reuniunii Meseriașilor Români” din Sibiu este, ca pe viitor aceste expoziții să fie aranjate de către Camera de Industrie și Comerț în colaborare cu Camera de Muncă din Sibiu, consultând în această

privință pe toți conducătorii reuniunilor de meseriași și industriași din județele cari aparțin acestor două instituții.

Târgurile de Mostre, cu caracter internațional, să se organizeze numai din când în când, dându-se întâietate și sprijin micii meserii și industrii românești din regiunile mărginenesti și din Sibiu. În felul acesta credem, că mica industrie românească va fi în parte ajutată să se poată desvolta și pe mai departe.

Se poate eventual chiar și în felul cum este azi organizată Expoziția-Târg dela Sibiu, să se rezerve un pavilion special pentru felul de meserii și industrii, cu ceea ce avem specific românesc, dând posibilitatea și meseriașilor Români să se facă cunoscuți mării obște a țării și străinătății.

Altfel, privind felul actual de organizare a acestor evenimente economice și judecându-le din punct de vedere național, — nu este o contribuție de ordin material și moral pentru încurajarea și dezvoltarea clasei de mijloc românească, — mai ales aici în acest oraș unde burghezia străină ocupă poziții importante.

Prin urmare, se cere o intuiție clară a realității din partea celor cu suflet și conștiință românească. Căci, în felul cum se organizează azi Târgurile de Mostre dela Sibiu, înseamnă o directă contribuție la nimicirea clasei de mijloc românească, — clasă creată în Sibiu și împrejurimi cu multe jertfe de înaintașii noștri.

Observările redacției. Rândurile de mai sus cuprind mult adevăr. Pentru lămurirea acestei importante probleme, în numerele viitoare ale foii noastre vom reveni cu amănuntele necesare.

Ce se petrece în alte țări

CEHOSLOVACIA. Pe ziua de 2 August s'a întrunit Camera Deputaților. Ședința a durat însă numai o jumătate de oră, deși deputați erau foarte mulți și tribunele pline. Viitoarea ședință va fi convocată în scris. — Cercurile politice și opinia publică cehoslovacă sunt de prezent preocupate, în prima linie, de sosirea lordului englez Runciman, care vine la Praga pentru a mijloci o apropiere — și împăcare — între Cehi și Germanii sudeți. Cehoslovacii se arată cu încredere în trimisul Angliei, dar Germanii sudeți nu prea, din care cauză cu greu se va ajunge la apropierea dorită. — Înainte de plecare, lordul Runciman a declarat: „Nu știu câtă vreme voi lipsi din Londra. Poate o lună, poate trei. Nu pot preciza. Plec la Praga pentru a face tot ce-mi stă în putință într-o situație dificilă (gingașe), dar plec voios. Nu este bine să ataci o problemă grea fără a fi voios. Cartierul meu general va fi la Praga, unde colaboratorii mei au și sosit. Primul lucru ce-l voi face la sosirea mea în capitala Cehoslovaciei, va fi să mă orientez cât mai repede și cât mai complet posibil. Desigur că voi vizita regiunile sudeților germani, pentru a vedea situația de acolo, care sunt sentimentele populației, și pentru a constata opoziția ce există între cele două părți. Fi-rește, toate acestea vor cere timp. Sunt gata însă să dau din timpul meu, pentru a duce la bun sfârșit misiunea ce mi s'a încredințat”.

BULGARIA se apropie de celelalte state balcanice, ceea ce până acum n'a făcut, ci stătea singură deoparte, cam așa cum face Ungaria. Acum a încheiat un pact de ne-agresiune (neatac) cu Înțelegerea Balcanică, din care fac parte România, Iugoslavia, Grecia și Turcia. Bulgaria n'a intrat complet în Înțelegerea Balcanică, dar asta n'are a face prea mult, dacă odată a declarat și iscălit, că ea (Bulgaria) într'un eventual război nu va ataca nici una din țările sus-numite, cari la rândul lor încă nu vor ataca

(Continuare la pagina 3)

(Continuare dela pagina 2)

Bulgaria. — Dacă acordul va fi respectat, e un punct câștigat în plus, pentru pacea în Balcani. În jurul nostru pot face ce vreau, cei mari, numai pe noi, țările mai mici, să ne lase în pace, își zic pe bună dreptate țările din Înțelegerea Balcanică.

SPANIA. Luptele între frați se dau încă cu destulă înverșunare. Trupele naționaliste ale generalului Franco câștigă teren, dar n'au dus până acum la o luptă hotărâtoare.

RUSIA și JAPONIA au ajuns într-o situație foarte încordată, care ușor poate duce la declararea războiului între aceste două mari puteri. Ultimul motiv, între multe altele, este neînțelegerea asupra unui petec de pământ între granița Rusiei orientale și Mangiuria (Manciuko, un stat aflător acum sub ocrotirea japoneză). Pe această graniță s'au dat deja câteva lupte în ultimele zile. Posturile rusești au fost alungate de pe locurile ce le ocupau la graniță. Pe ambele părți au fost câteva sute de morți. Urmează acum să vedem: Vor bate Rușii în retragere sau vor porni la contra-atac? În cazul din urmă războiul ruso-japonez s'a deslănțuit, ca o completare a celui chino-japonez. Când încheiem foaia noastră, toată lumea așteaptă să vadă ce hotărâse Rușii, cari au convocat un mare sfat la Moscova.

INFORMAȚIUNI

MARELE VOEVOD MIHAI a plecat în Italia, Luni 1 August 1938, însoțit de dl comandor Preda Fundățeanu, aghiotant regal. Marele Voevod își va petrece vacanța la Florența.

INCASĂRILE STATULUI în primele două zile ale luni August au fost de 421 milioane lei, și anume: În 1 August s'au încasat în București 32.800.000 lei, iar în provincie 190 milioane, adică în total lei 222.800.000. În 2 August au fost 32.600.000 lei în Capitală și 166 milioane în provincie, total 198.600.000 lei. Totalizând încasările celor 2 zile ale luni August avem 421 milioane 600 mii lei.

REVIZUIREA CETĂȚENILOR. La ministerul de justiție au sosit toate rezultatele din întreaga țară a situației cetățenilor supuși revizuirii. Acum se lucrează la totalizare și în câteva zile se va publica rezultatul general al revizuirii.

ASUPRA CAMPANIEI SANITARE, organizată pentru luna August, s'a raportat ministerului că s'a început la 1 August, în următoarele județe: Argeș, Dâmbovița, Prahova, Brăila, Caliacra, Ialomița, Vlașca, Romanați, Târgu Mureș, Alba, Turda, Buzău, Gorj, R.-Sărat, Cetatea Albă și Brașov. (Vezi cele scrise în articolul publicat la pagina 5 a foii de azi).

CĂLDURI MARI LA GALAȚI și împrejurimi au dat în primele zile ale lui August. În 1 Aug. la Galați au fost peste 35 grade în umbră și peste 45 grade pe sol. Căldura usucă porumbul, care are absolută nevoie de ploaie. Din cauza căldurii se lucrează foarte greu, fie la câmp, fie în port sau birouri.

S'A GĂSIT: Un câțel mic galben, de circa 6 luni, care se află la Șerban Marcu din calea Turnu Roșu; o bivoliță care se află la Andrei Boganyi în Drumul Noerichului; o geantă de piele cu 2 clește, care se află la Chestura Poliției Sibiu, camera 21, de unde am primit aceste știri.

UN CONSILIER DE CURTE DE APEL (Nicolae Suruceanu, Chișinău) și 2 judecători (Miron Valcinschi, Suceava și Gh. Codreanu, Sgurița, jud. Soroca) au fost destituiți din posturile lor, fiind găsiți vinovați de fapte nedemne pentru un magistrat. Acuzele cele mai grave sunt că au primit mită. — Mihail Paraschivescu, consilier la Curtea de Apel Cernăuți și Ioan Stoianov, judecător cu gradul de președinte de tribunal, la judecătoria Rezina din jud. Orhei, au fost suspendați din funcțiune pe timp de 6 luni.

VÂNZAREA CĂRȚILOR se reglementează mai bine. Ministerul Educației Naționale a trimis o circulară școalelor, prin care le anunță, că este strict oprit să se mai facă rețineri din salariile membrilor corpului didactic pentru cărți, reviste și ziare, precum și obiecte de orice fel fără o aprobare specială a ministerului. De asemenea este interzis cu desăvârșire comitetelor școlare să mai vândă profesorilor sau elevilor cărți, reviste, ziare sau orice fel de obiecte fără aprobarea scrisă a ministerului. — Am dori să se respecte această circulară, fiindcă nu e bine ca cei susnumiți să facă comerț!

14 ANI DELA ISBUCNIREA RĂZBOIULUI mondial s'au împlinit la 4 August 1938. Cu acest prilej ziarele din toate țările au făcut anumite asemănări între atunci și acum.

CĂLDURI MARI. Institutul central meteorologic din București a anunțat, pe ziua de 2 August 1938, că va urma o lungă serie de călduri caniculare. În afară de partea de Apus a țării, unde sunt mici semne de înouare, în restul țării temperatura e în creștere. Marți 2 August, la ora 1 a-meză, s'au înregistrat la observatorul Băneasa lângă București următoarele temperaturi: 51 grade pe sol, 38 la soare și 36 la umbră.

CAȚI BANI SUNT la Casa Națională de Economii și Cecuri Poștale? Situația la 31 Iulie 1938 a fost următoarea: Depuneri de economii 4.126.848.883 lei, depuneri cecuri 1.336.472.391 lei, fonduri proprii 202.621.837 lei, sporul depunerilor în Iulie 110.602.227 lei.

CĂLDURI IN EUROPA ORIENTALĂ. Din Varșovia, capitala Poloniei, se anunță cu data 2 August următoarele: Valul de căldură tropicală, care s'a abătut asupra Europei Orientale, a atins în prezent un record în Polonia, Prusia Orientală și statele baltice (Lituania, Letonia și Estonia, cari se întind dealungul Mării Baltice până aproape de Petersburg-Leningrad). Pe coasta Mării Baltice au fost în 2 August la soare temperaturi până la 55 grade. La Riga, capitala Letoniei, a fost o temperatură de 40 grade la umbră, ceea ce este un caz unic. — În Silezia superioară grindina a produs mari pagube. La Ratibor o ploaie cu grindină a distrus multe semănături.

CALUL UNUI ȚIGAN a ajuns cel mai bun cal de curse din Iugoslavia, în următoarele împrejurări: Țiganul Gheșic a cumpărat acum 2 ani cu 500 dinari dela grajdurile comunale din Pangheveratz un cal, numit „Aripile mele”. Punându-l la căruță și observând că „Aripile mele” e foarte iute, i-a venit ideea să-l încerce la curse. Spre uimirea tuturor, calul a câștigat cursa. A mai alergat odată, de două ori clasându-se mereu primul. Grajdurile comunale îi oferă acum țiganului 25.000 dinari (cam 75.000 lei), dar țiganul refuză să-l mai vândă, fiindcă are acum — spune el — bani destui.

CĂLDURI ȘI SECETĂ se anunță și din unele părți ale Franței. Spre pildă în regiunea Briere, din cauza secetei s'a declarat un foc, care a nimicit cam 100 hectare cultivate. Pentru stingerea focului au sosit oamenii și pompierii din satele apropiate.

PLOI ȘI FURTUNI au dat în ultimele zile ale lui Iulie în județele Târnava Mare și Făgăraș. Peste comuna Vânători (jud. Târnava Mare) s'a abătut o violentă rupere de nori, care a făcut mari pagube oamenilor. — O ploaie torențială a căzut, asupra unei părți din județul Făgăraș, cu care ocazie au fost trăznite patru persoane, și anume: Ioan Streza din Scorei, aflându-se la secerat pe câmp, a fost trăznit sub o claie de grâu unde se adăpostise, rămânând mort pe loc; Ioan Opriș din Dridif, fugind dela câmp spre casă, a fost trăznit în mijlocul drumului, murind pe loc; Maria Costea din Olteț, a fost trăznită sub un pom și a murit după câteva ore; Gheorghe Mihail din Grid, fiind trăznit, a fost transportat la spital în stare gravă.

Situația agricolă în țară

Porumbul suferă din cauza secetei

După știrile primite la Ministerul Agriculturii, — până în primele zile ale luni August, — din cauza secetei, recolta porumbului va fi sub mediocră (slabă).

Culturile din Valea Siretului se prezintă bune, cele de pe Valea Prutului sunt foarte slabe. Pe malul Nistrului situația e ceva mai bună. În Valea Dunărei, culturile se prezintă sub aspecte variate (în diferite forme). Pe unde au fost ploi parțiale, situația e ceva mai bună. În Dobrogea, culturile de porumb cari nu se fac pe suprafețe prea mari, sunt slabe.

În genere e nevoie de ploaie. Culturile de fân vor da o recoltă slabă.

Viile promet o recoltă abundentă. Recolta pomilor fructiferi e în multe regiuni compromisă.

Ministerul agriculturii va da în curând publicității o situație amănunțită pe județe.

Un cuvânt către Abonați

De 46 ani această gazetă populară apare regulat, în fiecare săptămână, ducând știri, știri și indemnuri bune poporului nostru dornic de înaintare.

Dar, nu trebuie să mai repetăm, — o știe fiecare, — tipărirea unei gazete costă mulți bani, pe lângă truda spirituală, ce trebuie depusă la întocmirea unei publicațiuni serioase.

De aceea, acum la sfârșitul primului semestru și începutul la al doilea, ne adresăm vechilor abonați cu rugarea: Plătiți-vă abonamentul la vreme. Cei 70 lei pe 6 luni, sau 140 lei pe un an, nu este o avere.

Cu numărul 26 am trimis mandate poștale pentru vechii abonați.

În schimbul acestor puțini lei primești regulat un bun prieten și sfătuitor la casă. Cele citite și aflate din „Foaia Poporului” vă sunt numai de folos.

Ne mai adresăm vechilor abonați și cu a doua rugare: Recomandați „Foaia Poporului” și altora, căci ea e scrisă pentru țărâni și vă apără interesele tuturor celor dela sate.

Numere de probă trimitem, la dorință, oricui gratuit, dacă ne trimite adresa pe o carte poștală.

Tuturor vă mulțumim pentru sprijinul ce ne dați, prin plata regulată a abonamentului, și vă salutăm cu toată dragostea frățască.

Redacția și Administrația
„FOAIA POPORULUI”

Presa străină despre opera și activitatea Reginei Maria

Ziarele englezești, americane și franceze, în deosebi, au consacrat pagini de simpatie, de admirație și de profunde regrete, defunctei noastre Regine. Presa germană, mai sobră, mai reținută, a subliniat totuși virtuțile Aceleia despre care unele foi au amintit că a fost adversară hotărâtă și loială a Germaniei, în tot timpul războiului european.

În general, — fiindcă nu e lipsit de interes un rezumat al celor ce au apărut în presa mondială cu acest dureros prilej — ziarele au subliniat, că din tot ce a făcut și din tot ce a scris, reiese că Regina Maria s'a pasionat mult mai mult de artă și de literatură, decât de viața politică. Se scoate totuși în relief că din momentul venirii sale în țară ca principesă moștenitoare, nu a încetat să urmărească frământările

numesc pe Carol I, ziarele, socotia că România trebuie să intre imediat în luptă, alături de Germania și Austro-Ungaria. Împotriva sentimentelor franco-file ale popoului său, Carol I nu iubia din cale-afară Franța. Regina Maria a subliniat acest lucru cu prilejul unei călătorii, pe care a făcut-o împreună cu Principele Ferdinand, pe coasta de azur:

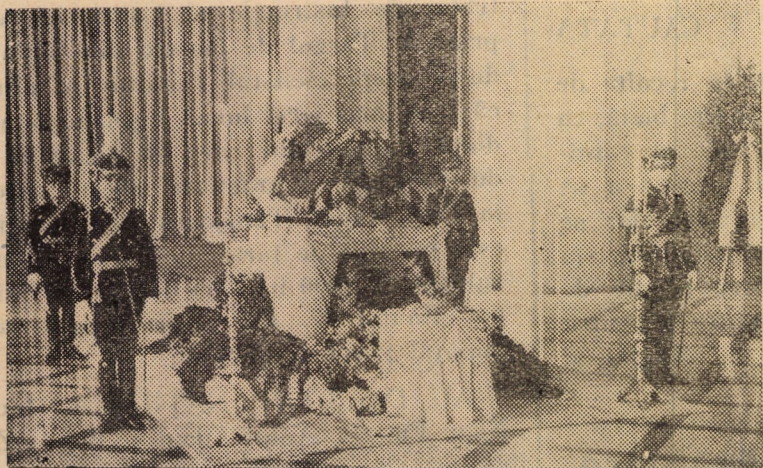
„Unchiul, care fusese prieten cu Napoleon al III-lea, nu prea simpatiza cu Franța Republicană. Și-a călcat pe inimă când ne-a dat voie să mergem la Nissa. Îi socotia pe francezi ca pe un popor primejdios de ușuratec”.

Tot ce povestește Regina în legătură cu dramatismul aceluia început de August, când

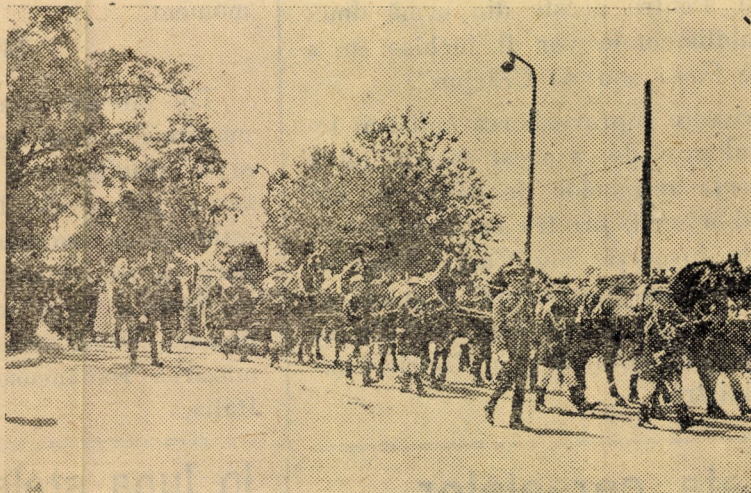
Și după ce s'a decis neutralitatea, „crudul conflict de opinii se agrava din ce în ce” și începu marea apropiere dintre națiunea română și Maria.

S'a făcut istoricul complet al luptei, pe care a dus-o Regina pentru a determina intrarea României în războiu, alături de aliați. S'a scris și de svonorile, cari au circulat atunci, despre o abdicare a întregii dinastii române, și de atitudinea pe care a luat-o tânăra principesă: „mă simțeam profund legată de pământul României... „am promis să nu cedez chiar dacă legăturile noastre de familie ar fi trebuit să fie rupte”.

Bătălia dela Marna s'gdui, în sfârșit încrederea bătrânului Rege într-o Germanie memorabilă. Câteva săptămâni după aceea,

Catafalcul cu trupul neînsuflețit al Reginei Maria, străjuit de ofițerii regimentului 4 Roșori

Cortegiul funebru cu rămășițele pământești ale Reginei Maria, pe ultimul drum la Curtea de Argeș

interne cari au culminat, mai târziu, în luptele dintre partizanii Puterilor Centrale și ai Antantei.

E punctul care interesează cel mai mult presa franceză și britanică. Nu fără satisfacție au amintit ziarele engleze, că Regina Maria era nepoata Împărătesei Victoria, pe care în amintirile sale scrise o numește „Bunica Regină”. O frază desprinsă din cărțile Reginei Maria, mărturisește dragostea Ei pentru Englitera, credința Ei față de România: „Putem deveni patrioți în altă țară, putem iubi și suferi, putem să ne îndeplinim datoria acolo unde a vrut Dumnezeu să ne așeze, dar pământul pe care am văzut lumina zilei, pământul Angliei mai ales, se leagă cu legături pe cari nimic nu le poate rupe”.

S'au evocat, cu emoție, zilele tragice din August 1914, când Curtea dela București era un moment dominată de partidul germano-fil, mai puternic, mai aproape de voia Regelui. „Venerabilul monarh” cum îl

România a fost solicitată de Puterile Centrale să execute tratatul și să ia poziție, a fost amintit pe larg în ultimele zile. S'a citat relatarea consiliului de coroană din 3 August, în jurul lui Carol I.

Atitudinea Suveranului era dictată, cum scrie Regina, de convingerea absolută pe care o avea despre superioritatea armatei germane: „În schimb, nu avusesse niciodată mare încredere în Francezi, credea că Germanii își vor continua înarmarea și vor zdrobi orice rezistență. Votul urma să fie o repetiție a campaniei din 1870. Depe atunci vedea România, împărțind cu aliații ei, o victorie zdrobitoare”. Aceiași părea să fie convingerea prințului Ferdinand: „Soțul meu, scrie Regina Maria, era de aceeași părere, dar nu spunea nici un cuvânt”.

În relatările Sale, copios citate, se arată cum Regina constata că nimeni nu împărțea vederile Regelui Carol și că era ascultat cu ostilitate.

retras într-o tăcere dezolată, Carol I a murit. Maria era rigină. Găsim citată într'un ziar francez, fraza în care își proclamă o bucurie amestecată cu tristețe și rele presimțiri.

„Regină... într'un moment în care Europa nu mai e decât o mare de jăratec ale cărei flăcări, atingeau, depe atunci, hotarele noastre”.

În sfârșit, în momentul în care noul Rege, însoțit de Regină și de principele Carol se înfățișeau parlamentului, Maria înțelesese: — „am înțeles că am câștigat; străina, tânăra fată de dincolo de mări, nu mai era o străină. Fiece picătură din sângele meu aparținea României”.

Astfel an cu an s'a reogândit în presa străină, într'un rezumat tragic, scos din memoriile ei incomparabile, viața Reginei care jurase să nu cedeze în fața nimănui și să nu părăsească țara de adopțiune.

...Și pe care n'a părăsit-o decât la porunca aspră a lui Dumnezeu.

O campanie sanitară a început la 1 August

284 de echipe volante de medici. — Etuve, cuptoare de deparazitare, trenuri-băi... — Incepe ofensiva contra bolilor sociale.

La 1 August a început o mare campanie sanitară, pe toată țara, organizată de d. general Dr. N. Marinescu, ministrul sănătății, care a întocmit programul lucrărilor pe teren. Pentru această campanie s'a dat suma de 35 milioane lei.

Nu este vorba numai de tratarea strict medicală a unor boli, ci de un plan mai mare de măsuri igienice, preventive și sanitare, la sate și orașe; asanarea lacurilor malarigene, curățirea locuințelor, construirea fântânilor, supravegherea curățeniei corporale, alimentația sătenilor. Într'un cuvânt civilizarea satelor din punct de vedere igienic și sanitar.

BOLILE SOCIALE

În primul rând însă, figurează măsurile pentru combaterea bolilor contagioase și sociale. Pentru aceasta o intensă campanie începe, de izolare a cazurilor contagioase, controlul vaccinațiilor, dezinfectarea locuințelor ocupate de bolnavii contagioși; în special se vor lua măsuri de izolarea tuberculo-

șilor cu leziuni deschise, știut fiind cât de numeroase sunt cazurile de tuberculoză neizolată.

Tratamentul cu preparate antisifilitice va fi introdus la țară, pe o scară mult mai întinsă.

O altă molimă care chinuște până la disperare și sinucidere pe sătenii bolnavi, este pelagra. Se știe că această grozavă boală provine din porumb încins. Un mare capitol din programul campaniei sanitare îl formează corectarea alimentației sătenilor.

În fine, în regiunile cu gușăți, se va începe tratamentul cu produse iodate.

ECHIPELE SANITARE

În afară de personalul medical și sanitar fix, se vor constitui 284 de echipe volante formate din medici secundari de spitale, medici stagiați militari și interni, care vor colabora cu laboratoarele de igienă din județe. În timp ce aceste echipe volante vor lucra pe teren, acțiunea lor va

fi sprijinită printr'o intensă propagandă, prin ziare, radio, conferințe, etc.

Pe terenul unde activează, s'au luat măsuri ca medicii să găsească tot materialul și medicamentele necesare, ca dezinfectante, seruri și vaccinuri, băi, cuptoare de deparazitare, etuve, petrol, var, săpun, lemne, trenuri-băi.

Toate autoritățile sanitare și de igienă vor colabora la reușita acestei campanii. Vor da concursul deasemeni autoritățile pendinte de ministerul apărării naționale, interne, culte și educație națională.

D. ministru al sănătății va inspecta tot timpul pe teren, desfășurarea acestei ofensive sanitare.

Schimbarea legii pentru repausul duminical

În zilele acestea s'a semnat decretul-lege, prin care se fac unele schimbări cu privire la repausul duminical și sărbătorile legale.

În noua lege, sărbătorile legale (cari trebuie ținute de întreaga populație) sunt definite astfel: Anul nou (1 Ianuarie), Botezul

Domnului (6 Ianuarie), 24 Ianuarie, Sf. Gheorghe (23 Aprilie), prima și a doua zi de Paște, 1 Mai, 10 Mai, Înălțarea Domnului, 8 Iunie, prima și a doua zi de Crăciun.

Legea stabilește apoi că atelierele de frizerie și coafură, care vor fi ținute deschise Duminică de dimineață, vor trebui să acorde salariaților lor un repaos de 24 de ore, în care scop ele vor fi închise Luni dimineața până la ora 12.

Art. 14 din vechea lege se înlocuiește cu următorul text:

„In mod excepțional, stabilimentele comerciale vor putea vinde în zilele de Duminică și sărbători legale, în cazul când ele cad în ajunul Anului Nou sau al Paștelui, sau când sărbătorile Crăciunului încep într-o Luni. Pentru aceste din urmă două cazuri, stabilimentele vor fi închise în a treia zi de Paști sau de Crăciun”.

În ce privește supravegherea aplicării legii, Decretul prevede că acest control intră în competența organelor de inspecție ale ministerului muncii, printre cari se află și organele de inspecție ale Casei Asiguraților Sociale ca și funcționarii bugetari ai ministerului muncii, atunci când vor căpăta delegație specială hotărâtă prin decizie semnată de ministru.

Piața cerealelor

40 MII LEI VAGONUL DE GRÂU LA PRODUCĂTOR

După cum am scris în numărul trecut al foii noastre, guvernul a fixat un preț minimal (cel mai mic) al grâului de 77 kgr. greutate hectolitrică și 3 la sută corpuri străine la 40 mii lei pentru un vagon loco gara producător.

Pe de altă parte prețul minimal de mai sus va fi micșorat cu 1 la sută pentru fiecare kilogram de greutate hectolitrică în minus și procent de corpuri străine peste 3 la sută. Secara se consideră jumătate corp străin.

Nimeni nu va putea cumpăra grâu la un preț inferior celui minimal mai sus fixat.

Cei ce vor călca această dispoziție vor fi pedepsiți de sancțiunile prevăzute de decretul lege privitor la valorificarea grâului.

Așa sună ultima hotărâre a guvernului, care a fost luată pentru a veni în ajutorul agriculturii, ca astfel aceștia să nu poată fi speculați de negustori.

La rândul lor, acum, negustorii exportatori se plâng că nu pot cumpăra la acest preț, deși ei primesc dela stat o premie de 10.000 lei la fiecare vagon de grâu vândut în străinătate. Prin urmare îi costă vagonul numai 30.000 lei plus cheltuielile de transport.

CUM PREZINTĂ SITUAȚIA NEGUSTORII EXPORTATORI

Asupra motivelor aduse acum de negustorii exportatori de cereale, e interesant un raport trimis dela Galați cu data de 2 August 1938, în care se spune între altele următoarele:

În ultimele zile sosirile au devenit mai importante din mărfurile recoltă nouă. Totuși afacerile sunt staționare. Mai ales la grâu lipsesc cumpărăturile pentru străinătate, deoarece nici un exportator nu se încumetă să vândă la prețurile ce se oferă, care sunt sub paritatea pieții interne, iar cumpărătorii străini stau la rândul-le în rezervă, fiindcă își dau seama că vor putea să se aprovizioneze în tot anul, de unde vor vroi, recolta mondială de grâu întrecând în acest an cele mai bune așteptări.

Cum am mai spus într-un articol trecut, fixarea prețului la minimum (cel puțin) 40 mii lei vagonul de grâu la producător în gară, nu poate da rezultate, cel puțin pentru moment, când piața străină nu cumpără decât în limitele stricte trebuinți.

Cum am explicat, prețul e ușor acceptat la schelă, unde astăzi se plătește 42500 lei vagonul de grâu, însă în interior, la distanțe de sute de kilometri de locul de încărcare, nu se poate oferi nici 40 mii lei pentru vagon, deoarece se adaugă câteva mii lei frahtul, ceiace face cu neputință revânzarea în străinătate.

Dealtfel exportatorii, prin filiala asociației cerealiștilor, vor interveni și vor arăta pe larg, cu date, neputința aplicării acestei hotărâri cum am mai spus, chiar pentru moment.

MAZAREA E CĂUTATĂ

Tot din Brăila se anunță, că recolta de mazăre din anul acesta este foarte bună, ca și a grâului, atât calitatea cât și cantitatea. Firme din Franța au început a se interesa de cumpărături mai mari, dar se pare că nu pentru Franța, ci trimit marfa în Spania, care ar avea mare nevoie de legume. Deasemenea se interesează pentru mazărea românească firme din Anglia și Italia.

În luna stelelor căzătoare

Luna August este luna stelelor căzătoare. Pământul în revoluția sa anuală în jurul soarelui va ajunge zilele acestea într-o zonă a spațiului, unde taie orbitele unor pietre cerești numite Perseide. Multe din ele, circa 20 până la 30 miliarde, se vor prăbuși în câmpul de gravitație al pământului și în căderea lor repede se vor aprinde în aer sub forma de aerolite sau bolizi. Meteorologii le-au denumit „meteoritele” din Perseu.

Dela 9—12 August vom trece prin partea cea mai deasă a roiului Perseidelor.

S'a evaluat, prin calcul, că cele vreo 30 miliarde de perseide, ce cad în câteva nopți de August, cântăresc circa 1 milion de tone. Precipitându-se cu o viteză de 30—50 km. pe secundă (de 100 de ori mai mare ca a glontelui de pușcă), Perseidele provoacă în toți anii perturbări atmosferice, furtuni, ploi torențiale, variațiuni brusce de temperatură.

Vom da câteva indicațiuni pentru observarea stelelor căzătoare. Perseidele se pot vedea numai după miezul nopții, spre orizontul de Nord-Est, în direcția constelației lui Perseu. Această constelație e situată în vecinătatea grupeii de stele Cloșca cu pui.

Radiantul, adică punctul de pornire al meteoritelor, e în apropierea stelei ita din Perseu.

Se va observa cerul între orele 11 și 2 noaptea, când se pot vedea multe perseide, lăsând în drumul lor dăre de lumină ce țin doar o clipă. Din cauza mării viteze cu care se precipită în atmosferă ard imediat și se văd ca stele căzătoare repezi, dând impresia a fi niște săgeți de foc.

O perseidă străbate în vreo 10 secunde o distanță ca dela București până la Iași, deși în depărtarea perspectivei cerești dă impresia de a fi mers doar câțiva centimetri.

Știri din Sibiu

AVIZ. Primum spre publicare următoarele: Se aduce la cunoștință celor interesați, că toți alegătorii înscriși în listele electorale ale Municipiului Sibiu și cari au votat noua Constituțiune cu ocaziunea Plebiscitului din 24 Febr. 1938 la una din sec-

țiunile de votare ale Municipiului, dar cu toate acestea au fost amendați, pot înainta în termen dela 1 până la 15 August 1938 în contra somațiunii de plată emisă de Percepția Municipală o plângere — reclamațiune — la registratura Primăriei. Acei cari au făcut deja o astfel de reclamațiune și care se găsește înregistrată la Primărie nu o vor mai face. Toți ceilalți alegători, cari au fost amendați pentru abținere dela Plebiscitul din 24 Februarie a.c., indiferent pentru care motiv, au dreptul să facă contestație la urmărirea la instanțele judecătorești în termenele prevăzute de Legea pentru perceperea și urmărirea veniturilor publice.

ESCROC PRINS. Individul Neuman Bela, soldat cu termen redus în Regimentul Centrului de Instrucție al Cavaleriei, a fost prins în Târgul de mostre din Sibiu, dându-se drept ciclistul Panaitov și afirmând că face înconjurul lumii, înșelând buna credință a publicului, care l-a ajutat cu sume de bani. El a practicat acest sistem și în Cluj, Lugoj, Timișoara etc. Deasemenea este învinuit de furtul unul ceas de aur în valoare de 6000 lei dela dl Traian Puiu din str. Râului 27. Cu actele dresate a fost înaintat Parchetului Sibiu.

AU INSULTAT NAȚIUNEA. Indivizii Nagy Emeric, Antal Adam și Bokoș Zoltan au fost înaintați Parchetului Militar Sibiu pentru insulta Națiunii. Acești indivizi, pe când călătoreau cu trenul, au insultat în limba maghiară pe însoțitorul de vagon Teodorescu, care le-a spus să înceteze să mai înjure ungurește, la care ei au răspuns cu o nouă injură la adresa Țării și Națiunii. Vor fi judecați de Tribunalul Militar, unde au fost înaintați. — Tot pentru aceeași cauză au fost înaintați Parchetului Militar Cornel Constantin și Ana Horja, deoarece au insultat Națiunea.

HOT PRINS. Chestura Poliției Sibiu a fost anunțată de postul de jandarmi din Bacău, să urmărească și să înalteze acelui post pe Bobeș Olimpiu din Sibiu, pentru comiterea unui furt pe raza jud. Bacău, de unde a furat diferite obiecte și a dispărut. Fiind pus imediat în urmărire, după puțin timp a fost prins de organele Chesturei, care cu actele dresate l-a înaintat postului de jandarmi Bacău.

HOTI MINORI ARESTAȚI. Fekete Ludovic și Fekete Sigismund, cunoscuți hoți minori, au fost înaintați Parchetului, pentru că au furat marfă dintr-o vitrină. — Zoltan Stelian a fost prins în piață furând un portmoneu d-nei Marioara Marin. Observat asupra faptului a aruncat portmoneul și a încercat să dispară, dar a fost prins și cu actele dresate înaintat Parchetului Tribunalului Sibiu.

ALȚI HOTI PRINȘI. Tot în Sibiu au mai fost prinși următorii hoți: Alexandru Buian și Cornel Voica pentru furtul unei haine în valoare de 2000 lei, dela dl Nicolae Popovici din Sibiu. — Ioan Bogdănescu, cunoscut hoț condamnat în diferite rânduri, a fost prins pe când încerca să fure la locuința d-lui Gheorghe Roth din str. Trei Stejari. El a reușit să fure mai multe scule dela o mașină. — Nonuț Căndea, pentru furtul unei cantități de sarmă dela o construcție unde lucra. — Nicolae Diacon, pentru furtul unei biciclete pe raza Municipiului Sibiu. — Toți aceștia cu actele dresate au fost înaintați Parchetului Tribunalului Sibiu, dimpreună cu Nicolae Bologa, vinovat pentru faptul că și-a însușit obiecte provenite din furt, care conform legii trebuiau anunțate în 8 zile la poliție.